

Høgni Djurhuus
fekk Móðurmáls-
virðislønina
2012

UMAFTUR AFTURUM

Koloni í Himmiríki

Tað gongur væl í Føroyum. So væl sum ongan-tíð áður, siga tey, sum stýra landinum, ella halda seg stýra tí. Vit eru eitt fólkaraði. Tí ber illa til at vita, hvør stýrir. Tað er ódefinert, sum tey siga. Halleluja.

Vit eru í ríkisfelagsskapi við Himmiríki. Vit eru eitt hjáland hjá Himmiríki. Og tá ber alt til.

Tað gongur væl. Ongantið áður hava so nógv leitað eftir so fáum at búgva í.

Ongantið áður hava so nógv verið í fátækkraváða, meira enn tíggu prosent.

Men at vera í fátækkraváða er als ikki tað sama sum at vera fátæk. Tað er bara ein risiko, ein váði, ikki meira enn tað.

Eingin torir at kanna, hvussu nógv veruliga eru fátæk, nú tað gongur so væl.

Tað ber ikki til at vera fátæk í einum vælferðarsamfelagi, sum ikki hevur verið so væl fyri fyrr. Heldur ikki, áðrenn fólk komu higar og gjørdur vinnuøki og virki og arbeiðspláss.

Tíggu prosent rýmdu hiðani í kreppuárunum sonevndu. Ein kanning millum teirra, sum rýmdu til Danmarkar og eru har enn, staðfestir, at føroyingar eru nøgdasta fólkaslag í verðini.

Men so leingi, eingin doyri í hungri her í Føroyum, stendur bara heilt væl til. So leingi, bara tíggujundi hvør er í

vanda fyri hungursneyð í durunum í fyrribils bústaðnum, tí betri fæst ikki, ja, so stendur bara væl til.

Ongantið áður hava so nógv havt brúk fyri hjálp á jólum.

Avlýsið jólini. Tað pyntar hagtølini, og eingin er í neyð á jólum.

Nøgdir føroyingar í Føroyum. Hvar? Ikki á sosiala miðlinum, kroyst á feysbukkunum.

Eg hoyri hvønn einasta arbeiðsdag, at alt í Føroyum gongur av fjandanum. Keldan er Feysbukkan.

Men føroyingar í Danmark eru nøgdar og nøgdir. Ikki fátæk. Ikki so frægt sum í fátækkraváða.

Tey hava tak yvir høvðinum. Tigulsteinastak at fara undir. Tey seta hvønn dag fótin undir egið borð, hóast borðið bara er frá Jysk Sengetøjslager. Tað er kortini eitt borð.

Bústaðarneyðin kann hýsast, so fólk sleppa burtur úr heimloysiváðanum.

Fólk kunnu flyta í hotell ella gistingarhús at búgva. Tað kostar ikki meira, og sera nógvir hentleikar eru.

Tey sleppa undan rentum og avdráttum. Tey sleppa undan trygging, SEV, hitarokning, eigarafelag, blaðhaldi, fyrr eisini kringvarpsgjaldi, viðlíkahaldi.

Tey fáa nýggjar grannar nakrar ferðir um vikuna. Er ein granni bannsettur, varar grannaklandrið bara nakrar dagar. Tey fáa rein seingjarklæði minst eina ferð um

vikuna, rein handklæði hvønn dag, leggja tey í tað, ókeypis sápu og skoynipappir og morgunmat og reingerð hvønn dag.

Tey sleppa undan vekjaraklokku, sum tey gloyma at seta, tí móttøkan ringir og purrar tey út.

Flyta fólk úr húsum ella íbúð, vera bústaðir tøkir til teirra, sum einki finna at búgva í, tí øll vilja vera í Havn og ikki har, sum øll tey tómu húsini eru. Tey tómu eru annars heldur ikki tøk, tí tey, sum eiga eitt hús, noyðast at eiga tvey. Eitt í Havn og eitt á bygd. Tómu húsini eru ikki tóm hvønn dag.

Tað gongur so væl í Føroyum sum ongantið fyrr.

Vit eiga bara at siggja tað úr erva, har staklutirnir hvørva, og skýmskotini ikki siggjast fyri glæmunum. Tað stóra, tað yvirskipaða, er fyri okkum øll.

Annars viðvíkjandi bústaðarneyðini, so varð sagt við stakar kvinnur og mammur fyrr, at tær skuldu finna sær ein ríkan mann, ein skipara til dømis, hús og pengar. Skit veri við kærleikanum. Tað torir eingin at siga longur (má tí minnast til at deleta hatta).

Men tey tora at siga, at tað gongur so væl í Føroyum sum ongantið fyrr.

Halleluja. Vit eru í ríkisfelagsskapi við Himmiríki. Vit eru ein koloni hjá Himmiríki.

Høgni
Djurhuus

MYND: HEINESSEN MYNDIR

Ája!

ÁRNI GREGERSEN

Rot er í nógvastaðni í Føroyum.

Her hugsi eg ikki um tað træ, sum rot kemur í tí vit hava so váttligt veðurlag, men meira um tær skipanir, sum halda samfelagnum saman.

Vit siggja ferð eftir ferð, at skipanir verða kortsluttaðar og vit góðtaka tað uttan nakað.

Hetta er helst tí vit vita, at verða kortslutningar ikki gjørdar, so hendir onki. Eg havi fyrr nevnt her um, at vit hav sett skpanina

soleiðis saman, at ongin tekur ábyrgd av tí, sum hendir. Øll – við undantøkum sjálvandi – renna undan og roynat flyta ábyrgdina á onkran annan.

“Góða mamma, tað var ikki eg”-hugsunarhátturin hevur fingið fastatøkur á stórum parti av skipanini – byrjandi heilt upp í ovastu umsitingini og allan vegin niður til mannin ella konuna á gólvinum.

Ein kann so sjálvandi spyrja, hví vit eru endað í hesum suppidasinum. Hvat ger, at føroyingar ikki longur taka ábyrgdx?

Árni Gregersen,
journalistur,
skrivar

©Álvur Haraldsen

Gamal var, at í hvørjari bygd vóru álitisfólk, sum altíð vóru tilrediðar at taka avgerðir og so eisini átóku sær ábyrgdina. Hetta var áðrenn vit fingur allar skipanir, sum tey “klóku” hava kroyst niðuryvir okkum saman við donskum skeið- og fyrilestrarhaldum, sum fyri dýran pening læra okkum at gera skipanir.

Trupulleikin er, at vit eru eitt so litið samfelag, sum als ikki hevur pláss til allar skipanir, sum størri lond eru noydd atg brúka.

Hjá okkum virka skipanirnar ofta heldur sum forðingar enn nakað annað.

Tey fólkini, sum skulu geva borgharunum svara, brúka altíð skipanirnar sum umbering fyri at tað tekur tíð og tey skulu altíð

hava onkran annan til at bera ábyrgdina.

At rot er í, tá ið eg hoyredi, at nú verður aftur søkt eftir kommunulæknum.

Tretirnar eru tær vanligu, at tú skalt hava útbúgving og so framvegis.

Men so st4endur eisini, at tú eisini skalt vilja samstærvi við onnur í heilsuverkinum.

Harragud!